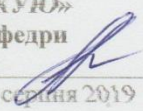

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний
педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
Стрітьсвич Т.М.
«30» серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ РЕСТАВРАЦІЇ

Галузь знань **02** Культура і мистецтво

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність: **023** Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація

Освітня програма: **Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,**
реставрація

Факультет **Мистецький**

Форма навчання: **Денна**

2019– 2020 навчальний рік

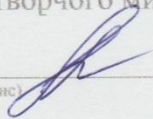
Робоча програма **ТЕОРІЯ РЕСТАВРАЦІЇ** для студентів за спеціальністю:
023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Розробники: Петренко А.А., викладач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну
Протокол від «30» серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

(підпис)

Стрітьєвич Т.М.

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання*
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво (шифр і назва)	Нормативна	
Блоків/модулів –	Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Рік підготовки	
Розділів/змістових модулів – 2		4-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		7 й	
		Вид контролю:	
	Диф.залик		
	Лекції		
	6 год.		
	Практичні, семінарські:		
	20 год.		
	Лабораторні:		
	Самостійна робота:		
	54 год.		
	Індивідуальні завдання:		
	Консультації:		
	10 год.		
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: -8й сем 1 год/тижд.	Освітньо-професійний рівень: Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є формування у студентів знань та вмінь з історії і теорії реставраційної справи, принципами та методами збереження культурної спадщини.

Завданнями вивчення дисципліни «ТЕОРІЯ РЕСТАВРАЦІЇ» є: оволодіння теоретичними знаннями з принципів і методів сучасної наукової реставрації, а також з історії реставраційної справи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- етапи історичного розвитку реставрації як специфічної сфери людської діяльності;
- місце реставрації в культурі;
- сучасні принципи наукової реставрації;
- основні види руйнувань творів станкового живопису та способи їх усунення;
- матеріали та методи сучасної реставрації;
- принципи документування в реставрації;

вміти:

- використовувати набуті знання при визначенні стану збереженості пам'яток станкового живопису та складанні програми реставрації твору мистецтва;
- використовувати набуті знання при веденні реставраційної документації.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ I Сучасні принципи наукової реставрації. Етапи реставрації та їх проблематика

Тема 1. Теорія та методологія реставрації. Термінологічні проблеми

Тема 2. Техніко-технологічні особливості станкового живопису і їх вплив на збереженість та методологію реставрації

Тема 3. Сучасні методи та матеріали реставрації станкового живопису

Тема 4. Консервація твору живопису на дерев'яній основі та полотняній основі

Тема 5. Консервація твору живопису на дерев'яній основі та полотняній основі

Тема 6. Консервація твору живопису на комбінованих типах основ (полотно на дереві, полотно на картоні)

Тема 7. Реставраційна документація

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів/змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	Консультації		СРС	л	п	лаб.	інд.

1														
Блок/модуль 1														
Розділ 1. Історія, теорія, методологія реставрації														
Тема 1. Історія реставрації живопису в світі та Україні. Основні етапи історії реставрації		6												
Теорія та методологія реставрації. Термінологічні проблеми						10								
Тема 2. Методологія реставрації живопису			2											
Тема 3. Передреставраційне дослідження твору станкового живопису на дерев'яній основі та полотняній основі			2											
Консервація твору живопису на дерев'яній основі та полотняній основі						10								
Тема 4. Консервація твору живопису на дерев'яній основі та полотняній основі			4											
Техніко-технологічні особливості станкового живопису і їх вплив на збереженість та методологію реставрації						10								

Тема 5. Передреставраційне дослідження твору на комбінованих типах основ (полотно на дереві, полотно на картоні)			4											
Темаб. Лабараторні методи контролю реставрації			4											
Консервація твору живопису на дерев'яній основі та полотняній основі						10								
Тема 7. Реставраційна документація			4											
Сучасні методи та матеріали реставрації станкового живопису						14								
Усього годин		6	20			54								

5. Теми семінарських занять

Не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
1	Історія реставрації живопису в світі та Україні. Основні етапи історії реставрації	3
2	Методологія реставрації живопису	2
3	Передреставраційне дослідження твору станкового живопису на дерев'яній основі та полотняній основі	2
4	Консервація твору живопису на дерев'яній основі та полотняній основі	2

5	Передреставраційне дослідження твору на комбінованих типах основ (полотно на дереві, полотно на картоні)	2
6	Лабораторні методи контролю реставрації	2
7	Реставраційна документація	2
	Всього	20

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
1	Теорія та методологія реставрації. Термінологічні проблеми	10
2	Техніко-технологічні особливості станкового живопису і їх вплив на збереженість та методологію реставрації	10
3	Сучасні методи та матеріали реставрації станкового живопису	10
4	Консервація твору живопису на дерев'яній основі та полотняній основі	10
5	Консервація твору живопису на дерев'яній основі та полотняній основі	14
	Всього	54

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено

10. Методи навчання

Прививчені курсу використовуються такі методи навчання:

- словесні – лекція, розповідь, пояснення, інструктаж;
- наочні – демонстрація, ілюстрація;
- практичні – практична робота, вправи.

На практичних заняттях розв'язуються практичні завдання за темою розділу.

Рівень засвоєння теоретичних знань і практичних навичок контролюється на заліку.

11. Методи контролю

Поточне оцінювання знань студентів під час лабораторних занять, кафедральний перегляд, залік

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест Диф.залік		Сума
Змістовий модуль 1							Каф.перег ляд	Диф.залік	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	15	15	
10	10	10	10	10	10	10			
70							30		

Поточне оцінювання: здійснюється на лабораторних заняттях або на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять чи при бажанні підвищити попереднє оцінювання). Оцінюється виконання практичного завдання в матеріалі за темою (аудиторна робота та самостійна робота).

Максимальна оцінка за аудиторну та самостійну роботу 10 балів – (аудиторна робота 5 бали; самостійна робота 5 бали)

- **10 (5+5) б.** ставиться, коли студент виконує повністю роботу у відповідності із засвоєним теоретичним матеріалом, логічно, пов'язуючи з вивченим, аргументує своє рішення виконання роботи. Обов'язковим є охайність роботи та її оформлення. Також робота повинна мати творчий підхід та високий рівень складності.
- **9 (4+5) б.** ставиться, коли студент виконує повністю роботу у відповідності із засвоєним теоретичним матеріалом, логічно, пов'язуючи з вивченим, аргументує своє рішення виконання роботи. Робота має незначні технічні недоліки у виконанні та оформленні. Також робота повинна мати творчий підхід та високий рівень складності.
- **8 (4+4) б.** ставиться, коли студент виконує повністю роботу у відповідності із засвоєним теоретичним матеріалом, має складності при аргументації свого рішення виконання роботи. Робота має незначні технічні недоліки у виконанні та оформленні. Робота не носить творчий характер та має низький рівень складності.
- **7 (3+4) б.** одержує студент, який виконав роботу, але робота має деяку невідповідність із завданням, відтворює засвоєний теоретичний матеріал із помилками, не може аргументувати свого рішення виконання роботи.

Робота має і технічні недоліки у виконанні та оформленні. Робота не носить творчий характер та має низький рівень складності.

- **0 б.** ставиться студентіві який не виконав завдання.

1 бал студент може отримати за відвідання лекції.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно	не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Культурна спадщина України. Правові засади збереження, відтворення та охорони культурно-історичного середовища / Збірник офіційних документів. – К.: Істина, 2002. – 336 с.
2. Ганзенко Л.Г. Методологічні засади реставрації пам'яток культури і творів образотворчого мистецтва // Українська Академія мистецтва: Дослідницькі та науково-методичні праці. – Вип. 3. – К.: УАМ, 1996. – С.37-40.
3. Музейное хранение художественных ценностей. Практическое пособие / Сост. и науч. редактор И.П.Горин. – М.: ГосНИИР, 1995. – 204 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Алешин А.Б. Реставрация станковой масляной живописи в России. Развитие принципов и методов. - Л.: Художник РСФСР, 1989. - 159 с.
2. Бобров Ю.Г. Теория реставрации памятников искусства: закономерности и противоречия. – М.: Эдсмит, 2004. – 344 с.: ил.
4. Восстановление памятников культуры. (Проблемы реставрации): Сб. науч. тр. / Под. ред. Д.С. Лихачева. - М.: Искусство, 1981. - С. 9-13.
5. Реставрация произведений станковой масляной живописи. Учеб. пособие для средних худож. заведений. / Под ред. И.П. Горина, З.В.Черкасовой. – М.:Искусство, 1977. – 223 с., ил.
6. Реставрация станковой темперной живописи: Уч. пос. / Под ред. В.В. Филатова. - М.: Изобразительное искусство, 1986. - 264 с., ил.

Допоміжна

1. Алешин А.Б. Реставрация станковой масляной живописи. – СПб.:ИД «Художественная школа», 2013. – 224 с., ил.
2. Бобров Ю.Г., Бобров Ф.Ю. Консервация и реставрация станковой темперной живописи. – М.: ООО «Художественно-педагогическое издательство», 2008. – 127 с., ил.
3. Бойчук М. Несколько замечаний по поводу реставрации живописи в России / / Русская художественная летопись. - 1912. - № 15-16. - С. 220-222.
4. Восстановление памятников культуры. (Проблемы реставрации): Сб. науч. тр. / Под. ред. Д.С. Лихачева. - М.: Искусство, 1981. - С. 9-13.
6. Ганзенко Л.Г. Методологічні засади реставрації пам'яток культури і творів образотворчого мистецтва / / Українська Академія мистецтва: Дослідницькі та науково-методичні праці. - Вип. 3 - К.: УАМ, 1996. - С.37-40.
7. Голиков В.П. Структура живописи, причины ее повреждений и качество реставрации. // Художественное наследие. Хранение, исследование, реставрация. - Вып. 16. – М.:ГосНИИР, 1995. – С. 18 – 43.

8. Грабарь И.Э. О древнерусском искусстве: Сб. ст. / Под. ред. О.И.Подобедовой. - М.: Наука, 1966. - С. 29-46.
9. Зверев В.В. О толковании основных терминов в научной реставрации // Художественное наследие. Хранение, исследование, реставрация. - Внеочер. вып. - М.: ВНИИР, 1989. - С. 44-60.
10. Зверев В.В. От поновления к научной реставрации. – М.: РИО ГосНИИР, 1999. – 100 с.
11. Иванова Е.Ю., Постернак О.П. Техника реставрации станковой масляной живописи. – М.: Индрик, 2005. – 136 с., ил.
12. Культурна спадщина України. Правові засади збереження, відтворення та охорони культурно-історичного середовища. /Збірник офіційних документів. – К.:Істина, 2002. – 336 с.